

Subsidies in Hillegom

Rekenkamercommissie Hillegom, Lisse en
Noordwijkerhout

maart 2013

Inhoud

1 INLEIDING EN ONDERZOEKSOPZET

1.1	Achtergrond en probleemstelling.....	1
1.2	Deelvragen.....	2
1.3	Onderzoeksmethoden.....	3
1.3.1	Inleiding.....	3
1.3.2	Documentstudie.....	3
1.3.3	Dossierstudie.....	3
1.3.4	Interviews.....	3
1.3.5	Groepsgesprek raadsleden.....	4
1.4	Leeswijzer.....	4

2 KADERS VOOR HET VERSTREKKEN VAN SUBSIDIES

2.1	Inleiding.....	5
2.2	De Algemene wet bestuursrecht.....	5
2.3	De lokale kaders.....	6
2.3.1	Inleiding.....	6
2.3.2	Algemene subsidieverordening gemeente Hillegom en Jaarprogramma Subsidies, Welzijn, Cultuur en Sport 2011.....	6
2.3.3	Type subsidies.....	6
2.4	Proces van subsidieverstrekking.....	7
2.5	Oude en nieuwe regeling kort vergeleken.....	10
2.6	Subsidies en ouderenbeleid.....	10
2.7	Conclusies.....	11

3 OMVANG EN UITVOERING SUBSIDIEBELEID

3.1	Inleiding.....	12
3.2	Subsidieomvang.....	12
3.3	De aanvraag.....	13
3.4	Verlening.....	14
3.5	Vaststelling.....	15
3.6	Conclusies.....	16

4 STURING

4.1	Inleiding	17
4.2	Subsidies in de gemeenteraad.....	17
4.3	Conclusie.....	18

5	BENCHMARK	
5.1	Inleiding.....	19
5.2	Omvang subsidies.....	19
5.3	Kaders.....	19
5.4	Rechtmatigheid: kaders en uitvoering.....	20
5.5	Doelstellingen en doeltreffendheid.....	20
5.6	Uitvoering: doelmatigheid.....	21
5.7	Sturing.....	21
5.8	Slotbeschouwing.....	21
6	CONCLUSIES	
6.1	Inleiding.....	23
6.2	Rechtmatigheid.....	23
6.3	Doeltreffendheid.....	24
6.4	Doelmatigheid.....	25
6.5	Sturing.....	25
7	AANBEVELINGEN	
7.1	Maak de doeltreffendheid van subsidies inzichtelijk.....	26
7.2	Blijf aandacht besteden aan de doelmatigheid van subsidies.....	26
7.3	De gemeenteraad kan zijn kaderstellende taak met betrekking tot het subsidiebeleid versterken door haar opdracht aan het college scherper te formuleren.....	26
7.4	De gemeenten Hillegom, Noordwijkerhout en Lisse in het bijzonder kunnen van elkaar en van lessen die elders getrokken zijn (bijvoorbeeld via de VNG) leren als het gaat om de vormgeving en uitvoering van subsidiebeleid.....	26
8	REACTIE COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS.....	27
9	NAWOORD REKENKAMERCOMMISSIE.....	28

BIJLAGE 1: BESTUDEERDE DOSSIERS

BIJLAGE 2: CHECKLIST DOSSIERSTUDIE

Inleiding en onderzoeksopzet

1.1 Achtergrond en probleemstelling

De rekenkamercommissie van de gemeenten Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout heeft besloten de vormgeving en uitvoering van het subsidiebeleid van deze gemeenten tegen het licht te houden en daarbij specifiek te focussen op subsidies die gericht zijn op het ouderenbeleid. Door het verstrekken van subsidies kan een gemeente instellingen en organisaties stimuleren bepaalde activiteiten te verrichten zodat de gemeentelijke beleidsdoelen worden behaald. Vrijwel altijd is er sprake van een wederkerig belang: de gemeente wil bepaalde doelen behalen, terwijl de instelling haar activiteiten graag wil uitvoeren.

Het onderzoek is erop gericht inzicht te krijgen in de vormgeving en uitvoering van het subsidiebeleid in de gemeenten Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout.

De centrale onderzoeksvraag luidt als volgt:

Wat is de totale omvang van de subsidieverstrekingen in de gemeenten Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout, zijn het beleid en de uitvoering rechtmatig, doelmatig en doeltreffend en hoe vindt de sturing door de gemeenteraden plaats?

Deze vraag valt uiteen in een aantal deelvragen binnen zes thema's. Deze thema's zijn:

- I. Aard en omvang
- II. Juridisch kader
- III. Doeltreffendheid (doelen en effecten)
- IV. Doelmatigheid (efficiëntie)
- V. Sturing
- VI. Benchmark

Het onderzoek richt zich op subsidies uit 2011, omdat hierbij het hele subsidieproces (aanvraag, verlening, vaststelling) ten tijde van het onderzoek grotendeels is afgerond. Per gemeente wordt een afzonderlijk rapport opgesteld. In dit rapport wordt verslag gedaan van de vormgeving en uitvoering van het subsidiebeleid in de gemeente Hillegom. In hoofdstuk 5 worden de onderzoeksbevindingen ten aanzien van de verschillende gemeenten met elkaar vergeleken.

1.2 Deelvragen

Per thema worden hieronder de deelvragen gepresenteerd.

I Aard en omvang

1. Wat is de omvang van de totale subsidiestroom?
2. Welk onderscheid wordt daarbij gemaakt naar type subsidie?

II Juridisch kader

3. Wat zijn de uit de Algemene wet bestuursrecht en lokale subsidieverordeningen voortvloeiende juridische kaders voor subsidiebeleid en –verstrekking?
4. Is het lokale subsidiebeleid rechtmatig?
5. Is de uitvoering van het subsidiebeleid rechtmatig?

III Doeltreffendheid (doelen en effecten)

6. Welke beleidsdoelen streeft de gemeente na met het verstrekken van subsidies?
7. Zijn deze doelen SMART (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistische en tijdgebonden) geformuleerd?
8. Wordt er een koppeling gelegd tussen de (concrete) subsidieafspraken en -voorwaarden en bij de (algemene) beleidsdoelen?
9. Worden de doelen van subsidies vertaald naar meetbare prestatieafspraken?
10. Zijn de prestatieafspraken SMART geformuleerd?
11. Leggen de subsidieontvangers verantwoording af over de geleverde prestaties?
12. Wordt de doeltreffendheid van subsidies door de gemeente geëvalueerd?

IV Doelmatigheid (efficiëntie)

13. In hoeverre leggen subsidieontvangers verantwoording af aan de gemeente over de ingezette middelen, ondernomen activiteiten en de doelrealisatie en in hoeverre controleert de gemeente hierop?
14. Wat is het gevolg als blijkt dat de overeengekomen prestaties, effecten en/of doelen niet gerealiseerd zijn?
15. Blijven de subsidies binnen de financiële kaders en het subsidieplafond?
16. Zijn de interne taakverdeling en werkprocessen duidelijk en werkbaar?
17. Is er sprake van een overzichtelijke administratieve organisatie?

V Sturing

18. In hoeverre geeft de gemeenteraad invulling aan zijn kaderstellende rol inzake de subsidieverstrekking (financieel, procedureel, inhoudelijk)?
19. Is er sprake van voldoende relevante en tijdige informatie aan de raad om zijn controlerende en kaderstellende taak met betrekking tot het subsidiebeleid uit te oefenen?
20. In welke mate en op welke wijze wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de inzet van subsidies en de doeltreffendheid van het subsidiebeleid?
21. In hoeverre oefent de raad zijn controlerende rol uit door achteraf te controleren en te toetsen of het college de bestuursbevoegdheden heeft uitgeoefend binnen de gestelde kaders?

VI Benchmark

22. Wat zijn opvallende verschillen in het subsidiebeleid en –uitvoering tussen de drie gemeenten?
23. Wat kunnen de gemeenten van elkaar leren?

1.3 Onderzoeksmethoden**1.3.1. Inleiding**

Om de onderzoeksvraag en de deelvragen te beantwoorden zijn verschillende onderzoeksactiviteiten verricht. Deze worden hieronder toegelicht.

1.3.2. Documentstudie

Om inzicht te krijgen in de systematiek die wordt gehanteerd bij subsidieverstrekking door de gemeente Hillegom zijn de volgende documenten bestudeerd:

- Algemene Subsidieverordening gemeente Hillegom
- Jaarprogramma Subsidies Welzijn, Cultuur en Sport 2011
- Uitvoeringsvoorschriften subsidies Cultuur, Welzijn en Sport 2008
- Aanvraagformulieren subsidies
- Kaderverordening subsidieverstrekking gemeente Hillegom
- Programmabegroting
- Relevante raadverslagen
- Handboek van het proces
- Seniorennota 2009
- Grondslagen waarderingssubsidies

1.3.3. Dossierstudie

In het kader van het onderzoek zijn acht concrete subsidiedossiers van de gemeente Hillegom bestudeerd. Het doel van deze dossierstudie is om een beeld te vormen hoe er in de praktijk met de subsidie- en beleidsregels wordt omgegaan. De selectie van de dossiers heeft plaatsgevonden in samenspraak met de rekenkamercommissie.

Bij de selectie van de te bestuderen dossiers is rekening gehouden met verschillende aspecten. Getracht is om met de selectie een goed beeld te verschaffen van de wijze van subsidieverstrekking van de gemeenten, voornamelijk op het terrein van het ouderenbeleid. Hiertoe zijn subsidies op dit gebied in de selectie opgenomen. Verder zijn dossiers van zowel grote professionele instellingen als kleine vrijwilligersorganisaties bestudeerd. Daarnaast is er per soort subsidie ten minste een subsidiedossier gekozen. Op deze manier konden subsidiedossiers aan bod komen die kenmerkend zijn voor de subsidierelaties binnen de gemeenten. In bijlage 1 is te vinden welke dossiers in het onderzoek zijn bestudeerd.

1.3.4. Interviews

Er is een gesprek gevoerd met de medewerker Maatschappij en de teamleider Maatschappij. Tijdens dit gesprek zijn onder andere het subsidieverstrekkingstraject, de interne procedures en de uitvoering hiervan aan de orde gekomen. Tevens is gesproken over de samenwerking met de andere gemeenten. Tijdens de gesprekken is ook aandacht besteed aan de verschillen tussen de oude en de nieuwe subsidieregeling. Verder heeft er een gesprek plaatsgevonden met de wethouder welzijn, sport, volksgezondheid, onderwijs, sociale zaken en openbare werken.

1.3.5. Groepsgesprek raadsleden

Om de sturing door de gemeenteraad te analyseren, zijn niet alleen raadsstukken en raadsverslagen bestudeerd, maar is daarnaast een groepsgesprek georganiseerd met raadsleden. Bij het groepsgesprek waren de volgende (burger)raadsleden aanwezig:

- Theo Adamse (D66)
- Bas de Groot (Hillegom Progressief)
- Annemiek van Dijk (PvdA)
- Cees Jongbloed (VVD)
- Co Jansen (Bloeiend Hillegom)
- Bert de Boer (CDA)

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden kaders van subsidieverstrekking beschreven. Daarbij wordt aandacht besteed aan relevante wet- en regelgeving en aan het lokale beleid. De wijze waarop de subsidieverlening binnen de gemeente georganiseerd is en plaatsvindt (uitvoering), wordt in hoofdstuk 3 beschreven. De uitvoering wordt behandeld aan de hand van drie momenten in het proces van subsidieverstrekking: de aanvraag, de verlening en de vaststelling. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de sturing door de gemeenteraad. De hoofdstukken 2, 3 en 4 leveren de bouwstenen voor hoofdstuk 5, waarin de conclusies aan de orde komen. Dit hoofdstuk kan ook worden beschouwd als een samenvatting van de bevindingen. In hoofdstuk 6 worden de gemeenten met elkaar vergeleken.

Kaders voor het verstrekken van subsidies

2.1 Inleiding

Subsidieverstrekking vindt plaats binnen juridische kaders en beleidskaders. In dit hoofdstuk wordt beschreven welke juridische kaders en beleidskaders van toepassing zijn op subsidieverstrekking door de gemeente Hillegom.

2.2 De Algemene wet bestuursrecht

In de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) worden regels gesteld ten aanzien van de verstrekking van subsidies. Deze regels zijn opgenomen in titel 4.2 van de Awb. In art. 4.21 Awb is een definitie opgenomen van het begrip subsidie. Deze luidt als volgt:

'de aanspraak op financiële middelen, door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten.'

Daarnaast zijn in de Awb verschillende andere bepalingen opgenomen over subsidies.

De Awb kan met betrekking tot subsidies gekenschetst worden als een regeling die subsidieverstrekken instanties, zoals de gemeente Hillegom, veel ruimte laat in de wijze waarop zij het subsidiebeleid en het proces van subsidieverstrekking vorm geven. Desalniettemin stelt de Awb ook een aantal dwingende regels waaraan het subsidieproces dient te voldoen. De ruimte die de Awb de subsidieverstrekken instanties laat om eigen subsidiebeleid vorm te geven is door de gemeente Hillegom onder meer ingevuld met de vaststelling van de *Algemene Subsidieverordening gemeente Hillegom*.

2.3 De lokale kaders

2.3.1. Inleiding

In deze paragraaf zullen de lokale kaders aan de orde komen. In Hillegom is in 2011 een nieuwe subsidieverordening van kracht gegaan. Dit heeft gevolgen voor de subsidies die zijn verleend in 2011:

- Subsidies die zijn aangevraagd in 2010 (ook als deze zijn aangevraagd voor het jaar 2011) zijn verleend onder de oude subsidieregeling, en zullen worden vastgesteld onder de oude subsidieregeling (Kaderverordening Subsidieverstrekking gemeente Hillegom). Het gaat hierbij voornamelijk om jaarlijkse subsidies (voorheen budget-subsidies).
- De eenmalige subsidies die zijn aangevraagd in 2011 (voor een activiteit in het jaar 2011), zijn verleend onder de nieuwe subsidieverordening en zullen ook worden vastgesteld onder de nieuwe subsidieregeling (*Algemene subsidieverordening gemeente Hillegom*).

Ons onderzoek is in alle gemeenten gericht op subsidies verleend in het jaar 2011. In de gemeente Hillegom betekent dit dat wij subsidies hebben bestudeerd die zijn verleend onder de oude en de nieuwe subsidieverordening. Uit gesprekken met de medewerker van team Maatschappij blijkt dat er in de uitvoeringspraktijk niet veel is veranderd. In deze paragraaf zal de nieuwe regeling worden behandeld. In paragraaf 2.5 zullen de verschillen ten opzichte van de oude regeling aan bod komen. Bij de beoordeling van de kwaliteit van de lokale kaders is uitgegaan van de nieuwe verordening.

Eerst zal worden gekeken naar de *Algemene subsidieverordening gemeente Hillegom* en het *Jaarprogramma Subsidies Welzijn, Sport en Cultuur*. Vervolgens zullen de typen subsidies worden toegelicht.

2.3.2. Algemene subsidieverordening gemeente Hillegom en Jaarprogramma Subsidies Welzijn, Sport en Cultuur

De *Algemene subsidieverordening gemeente Hillegom* is een kaderstellende verordening waarin de raad de bevoegdheden en de verplichtingen van het college vast heeft gelegd op de onderwerpen subsidieverlening, subsidievaststelling, subsidiebetaling en aanvraag- en beslistermijnen.

Voorts stelt het college het *Jaarprogramma subsidies Welzijn, Sport en Cultuur* vast. In het jaarprogramma worden de aanvragen van jaarlijkse subsidies (voorheen budgetsubsidies) en waarderingssubsidies beschreven. Het college stelt eerst het ontwerp jaarprogramma op. Vervolgens wordt het ontwerpprogramma naar de aanvragers verstuurd. Zij krijgen vervolgens zes weken de tijd om hun zienswijze kenbaar te maken. Het college betreft de ingebrachte zienswijzen in de besluitvorming over het definitieve programma. Het jaarprogramma wordt ter kennisgeving aan de raad verzonden. Het is aan de raad om bij de vaststelling van de begroting de budgetten voor het programma beschikbaar te stellen.

2.3.3. Type subsidies

In Hillegom worden in de *Algemene subsidieverordening gemeente Hillegom* twee hoofdtypen subsidies onderscheiden: jaarlijkse subsidie en eenmalige subsidie. Daarnaast is er in het Jaarprogramma Subsidies Welzijn, Sport en Cultuur sprake van waarderingssubsidies. Deze soorten subsidie zijn als volgt omschreven.

Jaarlijkse subsidie

Een jaarlijkse subsidie is een subsidie voor een periode van maximaal vier jaar die per jaar of voor een bepaald aantal jaren aan een instelling wordt verstrekt

Eenmalige subsidie

Een eenmalige subsidie is een subsidie voor een van tevoren bepaalde tijd van maximaal vier jaar ten behoeve van bijzondere incidentele projecten of activiteiten die niet behoren tot de reguliere bezigheden van de aanvrager.

Waarderingsubsidies

Een waarderingssubsidie is een eenmalige subsidie. Waarderingsubsidies worden in het algemeen verstrekt aan vrijwilligersorganisaties die activiteiten organiseren op het gebied van sport, cultuur en welzijn. De waardering van activiteiten staat hierbij voorop.

2.4 Proces van subsidieverstrekking

In het proces van subsidieverstrekking kunnen in algemene zin drie belangrijke momenten worden onderscheiden:

1. **Subsidieaanvraag** – De aanvraag wordt gedaan door een organisatie die subsidie wenst te ontvangen. In de aanvraag maakt de organisatie kenbaar voor welke activiteit(en) een subsidie wordt aangevraagd en welke kosten daarmee gemoeid zijn;
2. **Subsidieverlening** – Deze beschikking gaat vooraf aan de te subsidiëren activiteit en geeft de ontvanger een voorwaardelijke aanspraak op financiële middelen. Op basis hiervan kan een betaling of voorschot worden uitgekeerd;
3. **Subsidievaststelling** – In deze beschikking wordt vastgesteld of de gesubsidieerde activiteit is verricht en of de opgelegde verplichtingen zijn nageleefd. Bij deze afrekening wordt het exacte subsidiebedrag bepaald.

Onder het overkoepelende begrip subsidieverstrekking vallen zowel de subsidieverlening als de subsidievaststelling.

Subsidieaanvraag

De vereisten voor een subsidieaanvraag verschillen nauwelijks per type subsidie. Het enige verschil is dat bij een jaarlijkse subsidie om de stand van de egalisatiereserve wordt gevraagd, indien dit van toepassing is. In onderstaande tabel 2.1 is weergegeven welke eisen er gelden voor de subsidieaanvraag.

TABEL 2.1: MINIMALE EISEN SUBSIDIEAANVRAAG

EENMALIGE SUBSIDIE	JAARLIJKE SUBSIDIE
<p>a. een beschrijving van de activiteiten waarvoor subsidie wordt gevraagd</p> <p>b. de doelstellingen en resultaten, die daarmee worden nagestreefd, en hoe de activiteiten aan dat doel bijdragen. In bijzonder ook in welke mate de activiteiten gericht zijn op de gemeente of haar ingezetenen en op door de gemeente vastgestelde doelen of beleidsterreinen;</p> <p>c. een begroting of dekkingsplan van de kosten van de activiteit, waar de subsidie voor wordt aangevraagd. Het dekkingsplan bevat een opgave van bij andere bestuursorganen of private organisaties of personen aangevraagde subsidies of vergoedingen ten behoeve van dezelfde activiteiten, onder vermelding van de stand van zaken daarvan;</p> <p>eerste keer</p> <p>a. een exemplaar van de oprichtingsakte;</p> <p>b. de statuten;</p> <p>c. het jaarverslag;</p> <p>d. de jaarrekening en de balans van het voorgaande jaar.</p> <p>Het college is bevoegd ook andere dan of slechts enkele van de hier genoemde gegevens te verlangen, indien die voor het nemen van de beslissing op de aanvraag noodzakelijk respectievelijk voldoende zijn.</p>	<p>a. een beschrijving van de activiteiten waarvoor subsidie wordt gevraagd</p> <p>b. de doelstellingen en resultaten, die daarmee worden nagestreefd, en hoe de activiteiten aan dat doel bijdragen. In bijzonder ook in welke mate de activiteiten gericht zijn op de gemeente of haar ingezetenen en op door de gemeente vastgestelde doelen of beleidsterreinen;</p> <p>c. een begroting of dekkingsplan van de kosten van de activiteit, waar de subsidie voor wordt aangevraagd. Het dekkingsplan bevat een opgave van bij andere bestuursorganen of private organisaties of personen aangevraagde subsidies of vergoedingen ten behoeve van dezelfde activiteiten, onder vermelding van de stand van zaken daarvan;</p> <p>d. indien van toepassing, de stand van de egaliseringsreserve op het moment van de aanvraag</p> <p>eerste keer</p> <p>a. een exemplaar van de oprichtingsakte;</p> <p>b. de statuten;</p> <p>c. het jaarverslag;</p> <p>d. de jaarrekening en de balans van het voorgaande jaar.</p> <p>Het college is bevoegd ook andere dan of slechts enkele van de hier genoemde gegevens te verlangen, indien die voor het nemen van de beslissing op de aanvraag noodzakelijk respectievelijk voldoende zijn.</p>

Subsidieverlening

Op basis van de subsidieaanvraag neemt de gemeente een beslissing om al dan niet subsidie te verlenen. De hieruit voortvloeiende beschikking geeft de subsidieontvangende organisatie een voorwaardelijke aanspraak op financiële middelen. De subsidieverlening vindt plaats als het subsidieplafond nog niet is bereikt en als er geen sprake is van een weigeringsgrond.

Subsidievaststelling

Na afloop van de activiteit of van de periode waarvoor subsidie is verleend vraagt de organisatie de gemeente de verleende subsidie vast te stellen. De vereisten voor een vaststellingsaanvraag verschillen per type subsidie. In tabel 2.2 is weergegeven welke eisen er gelden voor de vaststellingsaanvraag.

TABEL 2.2: MINIMALE EISEN VASTSTELLINGSAANVRAAG

EENMALIGE SUBSIDIES VANAF 7.500 EURO EN JAARLIJKE SUBSIDIES	EENMALIGE SUBSIDIES TOT 7.500 EURO
a. Een inhoudelijk verslag, waaruit blijkt dat de activiteiten waarvoor subsidie is verleend, zijn verricht; b. een overzicht van de activiteiten en de hieraan verbonden uitgaven en inkomsten (financieel verslag of jaarrekening); c. een balans van het afgelopen subsidietijdvak met een toelichting daarop; d. een accountantsverklaring. Het college kan bepalen dat ook andere, of minder dan, deze gegevens worden overlegd.	Deze worden door het college: a. direct vastgesteld of; b. ambtshalve vastgesteld binnen 13 weken, nadat de activiteiten uiterlijk moeten zijn verricht. Bij ambtshalve vaststelling kan het college de aanvrager verplichten om op de door haar aangegeven wijze aan te tonen dat de activiteiten waarvoor subsidie wordt verstrekt, zijn verricht en dat is voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen

De gemeente Hillegom kan een tussentijdse rapportage verlangen van de instelling bij subsidies welke verleend worden voor activiteiten die meer dan een jaar in beslag nemen (art. 12 Algemene subsidieverordening gemeente Hillegom).

Termijnen

In de onderstaande tabel worden de termijnvereisten van de hierboven besproken typen subsidies kort toegelicht.

TABEL 2.3: SUBSIDIEVERSTREKKINGSPROCES TERMIJNEN

	EENMALIGE SUBSIDIE	JAARLIJKE SUBSIDIE
Aanvraag	Tenminste 8 weken voor aanvang	Voor 1 april voorafgaand aan het jaar/de jaren waarop de subsidie-aanvraag betrekking heeft
Verlening	Binnen 8 weken na ontvangst van de subsidieaanvraag	Voor 31 december van het jaar waarin de aanvraag is ingediend
Vaststellings-aanvraag	<i>Tot € 7500:</i> -direct vastgesteld met verlening of -vaststelling ambtshalve binnen 13 weken <i>Vanaf €7500:</i> -13 weken na het verricht zijn van de activiteit	Voor 1 april in jaar na afloop van het kalenderjaar
Vaststelling	<i>Tot € 7500:</i> -direct vastgesteld met verlening of -vaststelling ambtshalve binnen 13 weken <i>Vanaf €7500:</i> -13 weken na ontvangst aanvraag tot vaststelling	13 weken na ontvangst aanvraag tot vaststelling

2.5 Oude en nieuwe regeling kort vergeleken

In Hillegom is in 2011 een nieuwe subsidieverordening van kracht gegaan. De belangrijkste redenen (wijzigingen) voor een nieuwe subsidieverordening waren:

1. Modelverordening VNG
Er is aansluiting gezocht bij de modelverordening die de VNG voor gemeenten heeft opgesteld.
2. Vereenvoudigde opzet:
Er zijn geen aparte uitvoeringsvoorschriften meer per subsidiesoort. De wijze van aanvragen en verantwoorden is nu volledig opgenomen in de verordening.
3. Reikwijdte verstrekken subsidies
In artikel 4:23 van de Algemene wet bestuursrecht is opgenomen, dat de gemeente de reikwijdte van de te verstrekken subsidies in de verordening moet opnemen. Voor de reikwijdte heeft de gemeente aansluiting gezocht bij de nieuwe indeling van de programmabegroting. Dit betekent, dat de gemeente op alle gebieden binnen de programmabegroting subsidie kan verlenen.
4. Terugdringen van regeldruk en verantwoordingslasten.
Dit geldt met name voor subsidies die beneden de € 7.500 liggen. Hillegom heeft voor dit bedrag gekozen, omdat dit overeenkomt met de maximale waarderingssubsidie. Uitgangspunt is vertrouwen, de verantwoordelijkheid is meer komen te liggen bij subsidieontvanger. Subsidieontvanger hoeft bij voorbeeld alleen te verantwoorden, dat de activiteit is doorgegaan en, als er verplichtingen aan de subsidieverstrekking zijn verbonden, of hieraan is voldaan.

2.6 Subsidie en ouderenbeleid

In 2009 is de Seniorennota *'t is goed oud worden in Hillegom* vastgesteld. Het doel van de Seniorennota luidt als volgt:

In onze samenleving leeft jong en oud naast elkaar en met elkaar. Senioren zijn deel van deze samenleving. Senioren moeten dan ook niet in een vacuüm worden bekeken, maar altijd binnen het bredere verband van onze samenleving. Het seniorenbeleid heeft als doel senioren in staat te stellen deel te nemen aan het maatschappelijk leven en de leefbaarheid van hun omgeving te waarborgen. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling om senioren buiten de maatschappij te plaatsen. Zij zijn door hun kennis en levenservaring juist een belangrijke pijler binnen onze maatschappij.

In de Seniorennota wordt het beleid omschreven aan de hand van de volgende zeven thema's:

- Een actieve bijdrage aan de maatschappij op latere leeftijd
- Inkomen op peil houden
- Vrij en veilig bewegen in de omgeving
- Adequate woonvoorzieningen
- Gezond oud worden

- Zorg verzekeren
- Waardig kunnen sterven

Deze thema's zijn vervolgens uitgewerkt in een groot aantal deelonderwerpen. Aan deze deelonderwerpen zijn beleidsvoornemens en doelstellingen gekoppeld. Onderstaand voorbeeld laat zien dat deze beleidsvoornemens in algemene termen en weinig SMART zijn opgesteld.

Doelstelling eenzaamheid

- *professionals laten scholen in het opsporen en signaleren van eenzaamheid en depressie.*
- *uitbreiden van huisbezoeken door ouderenadviseur in "risicosituaties".*
- *door scholing en kennis van de sociale kaart een snelle en adequate toeleiding naar beschikbare hulpverlening.*
- *samen met betrokken organisaties aanvullende instrumenten ontwikkelen voor het tegengaan van eenzaamheid.*

In het jaarprogramma Welzijn, Sport en Cultuur wordt verwezen naar de seniorennota als een van de onderliggende beleidsnota's. In het jaarprogramma zijn doelstellingen in het kader van het ouderenbeleid niet nader uitgewerkt of gekoppeld aan subsidies voor individuele instellingen.

Het subsidiebeleid raakt het ouderenbeleid door de subsidiering van instellingen die doelstellingen passend binnen het ouderenbeleid nastreven. In de gemeente Hillegom gaat het dan bijvoorbeeld om de waarderingssubsidie voor ouderenbonden en belangenverenigingen van ouderen. Ook onder eenmalige subsidies zijn voorbeelden van subsidies die passen binnen het ouderenbeleid, zoals de subsidie voor de cursus dode hoek voor senioren. Meer structureel raken de subsidies die in het kader van het welzijnswerk verstrekt worden aan het ouderenbeleid. In sommige gevallen worden deze subsidies voor specifieke activiteiten ten behoeve van ouderen verstrekt. In andere gevallen gaat het om subsidies voor activiteiten waar ouderen door gezondheidsproblemen eerder, maar niet uitsluitend, een beroep op zullen doen. Subsidies in het kader van mantelzorgondersteuning zijn hier een voorbeeld van.

2.7

Conclusies

Het subsidiebeleid in de gemeente Hillegom is rechtmatig. In de Algemene subsidieverordening gemeente Hillegom is aansluiting gezocht bij de standaard verordening van de VNG. De verordening is niet strijdig met landelijke regelgeving en zorgt voor een adequaat juridisch kader. De Algemene subsidieverordening gemeente Hillegom zorgt voor een vereenvoudiging van de regelgeving ten opzichte van de oude situatie, waarin er sprake was van een Kaderverordening en uitvoeringsregels. Voor de subsidies in 2011 zijn er overgangsbepalingen geformuleerd.

De doelstellingen voor het ouderenbeleid zijn in algemene termen en weinig SMART geformuleerd. Er is geen duidelijke koppeling tussen subsidies aan individuele instellingen en doelstellingen uit het ouderenbeleid.

Omvang en uitvoering subsidiebeleid

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt gekeken naar de omvang van het subsidiebeleid (paragraaf 3.2). Verder komt in dit hoofdstuk de uitvoeringspraktijk aan de orde. Deze wordt behandeld aan de hand van drie momenten in het proces van subsidieverstrekking: de aanvraag (paragraaf 3.3), de verlening (paragraaf 3.4) en de vaststelling (paragraaf 3.5).

3.2 Subsidieomvang

De totale omvang van de subsidieverstrekingen op het gebied van welzijn, sport en cultuur in 2011 is weergegeven in tabel 3.1. In totaal gaat het om ruim € 2,2 miljoen.

TABEL 3.1: SUBSIDIES IN 2011

Budgetsubsidies	St Welzijn Hillegom	€ 572.951
	St Bibliotheek Duinrand	€ 444.151
	Valent Integrale Jeugdgezondheidszorg	€ 297.547
	St Hillegomse Muziekschool	€ 188.121
	Algemeen Maatschappelijk werk	€ 173.483
	St Peuterspeelzalen Hillegom	€ 99.600
	St Kulturele Raad	€ 61.842
	St VluchtelingenWerk ZHN	€ 55.833
	St Centrum Remina (Solution)	€ 34.092
	Valent Jeugdpreventieproject	€ 22.293
	St Qbusfonds	€ 20.348
	St Mantelzorgondersteuning	€ 19.270
	Valent Opvoedadviespunt en oudercursussen	€ 15.571
	St Nationale Feestviering Hillegom	€ 10.378
	Speeltuinvereniging Kindervreugd	€ 8.692
	St Inloophuizen Integrale Zorg (Adamas)	€ 8.021

	Galerie/Kinderkunstuitleen	€ 5.500
	Speeltuinenvereniging Weerestein	€ 5.268
	Speeltuinenvereniging Jeugdland	€ 5.202
	Kwadraad Crisisdienst van het Maatsch Werk	€ 4.981
	Speel-o-theek Kindervreugd	€ 4.732
	St Vakantiewerk	€ 3.063
	St de Zevensprong	€ 2.203
	St Balletschool Martha de Rijk	€ 2.020
	Valent Vrijwillige Thuishulp	€ 16.707
	Humanitas Home Start	€ 2.781
	Totaal budgetsubsidies	€ 2.084.650
Waarderings- subsidies	maatschappelijke belangenbehartiging	€ 9.702
	bevorderen activiteiten mensen beperking	€ 200
	sport	€ 47.918
	koren	€ 2.192
	harmonieën	€ 8.095
	amateurtoneel	€ 2.918
	overig podium	€ 1.038
	jeugd, jongeren, speeltuin	€ 7.271
	Totaal waarderingssubsidies	€ 79.334
	Beheer solution	€ 25.000
	Eenmalige subsidies	€ 53.780
	Totaal	€ 2.242.764

Bron: Jaarprogramma Subsidies Welzijn, Sport en Cultuur 2011

3.3 De aanvraag

De gemeente Hillegom stuurt aan alle instellingen die in het voorgaande jaar een jaarlijkse of waarderingssubsidie hebben ontvangen, een brief met een aanvraagformulier en de datum waarvoor deze nieuwe aanvraag binnen dient te zijn.

Aanvragen voor een jaarlijkse en waarderingssubsidie moeten binnen zijn voor 1 april. Er kan uitstel tot 1 mei worden gevraagd. Dit gebeurt af en toe door instellingen die regionaal opereren, omdat veel regiogemeenten de inleverdatum 1 mei hanteren.

De gemeente heeft standaardaanvraagformulieren. Deze zijn niet door het college vastgesteld en aanvragers zijn dan ook niet verplicht om deze formulieren te gebruiken. Er is gekozen voor niet-vastgestelde formulieren, omdat het college anders bij iedere kleine aanpassing goedkeuring zou moeten verlenen. De formulieren zijn bedoeld om de aanvraag makkelijker te maken voor zowel de aanvrager als de gemeente.

Als er een nieuwe subsidieaanvraag binnenkomt, wordt deze vaak eerst een aantal jaren behandeld als eenmalige subsidie. Daarna wordt de subsidie geëvalueerd en kan het een jaarlijkse subsidie worden.

3.4 Verlening

Werkproces

De subsidieaanvragen komen binnen bij een centraal punt, te weten team Informatiebeheer. Daar wordt bepaald naar welk team de subsidieaanvraag wordt doorgezet. Binnen het team Maatschappij is er controle op het proces door middel van Excel-lijsten. Op deze lijsten staat wie de budgethouder is en in welke fase de subsidieverstrekking zich bevindt.

Het Exceldocument heeft niet alleen een overzichtsfunctie maar ook een controlefunctie. De beleidsmedewerkers kunnen zien in welke fase van het subsidietraject de subsidie zich bevindt en welke stappen er wanneer genomen dienen te worden.

In het Mandaatbesluit is vastgelegd wie bevoegd is om een besluit te nemen op een subsidieaanvraag. De beslisbevoegdheid over subsidieaanvragen is gemandateerd aan de medewerker Maatschappij, met uitzondering van aanvragen die opgenomen zijn in het jaarprogramma en aanvragen voor een subsidie van € 2.000 of meer.

Het behandelen van en beslissen op de subsidieaanvraag op het gebied van welzijn, sport en cultuur vindt plaats via het team Maatschappij. De budgethouder (meestal beleidsmedewerker) geeft na het besluit over de beschikking opdracht aan het cluster Financiën om de subsidie uit te betalen. Dit cluster controleert voordat het bedrag wordt uitbetaald of het budget beschikbaar is.

Het activiteitenplan en de begroting worden beoordeeld door de beleidsmedewerker. Als er iets ontbreekt in de aanvraag dan wordt altijd om aanvulling gevraagd. In voorkomende gevallen, bijvoorbeeld bij een gecompliceerde begroting, wordt ondersteuning gevraagd van een financieel consultant.

De gemeente vraagt aan sommige instellingen tussentijdse rapportages. Aan de hand van deze rapportages wordt gekeken of er tussentijds moet worden bijgestuurd. Met grote instellingen vindt er minimaal één keer per jaar voortgangsoverleg plaats.

Voor informatie en gegevensbeheer werkt het team Informatiebeheer met het systeem Decos. In dit systeem wordt voor elke subsidieaanvraag een zaaknummer aangemaakt. In dit zaaknummer worden alle relevante stukken zoals brieven, collegebesluiten, jaarstukken, beschikkingen en e-mails opgeslagen. De gemeente is bezig met het beschrijven van de subsidieprocessen. Een aantal processen is af en zit nu in de laatste controlefase. De processen worden beschreven, omdat burgers in de toekomst hun aanvraag moeten kunnen volgen. De gemeente Hillegom gebruikt geen standaardbrieven/beschikkingen. Wel wordt zoveel mogelijk een zelfde opbouw (kopjes) in de beschikkingen gebruikt. In de beschikkingen wordt wel een standaard bezwaar/beroepsclausule gebruikt.

Doelstelling en prestatieafspraken

In 2011 werd in de verleningsbeschikking verwezen naar de verplichtingen die gekoppeld zijn aan de subsidieverlening. Deze verplichtingen bestaan vaak uit het uitvoeren van het jaarplan of de productbegroting, het voldoen aan de bepalingen omtrent het opbouwen van reserves en het tijdig inleveren van jaarrekening en jaarverslag ten behoeve van de subsidievaststelling. Sinds 1 januari 2012 worden er prestatieafspraken gemaakt, bijvoorbeeld met speeltuinen (openingstijden) en de bibliotheek. De prestatieafspraken staan vermeld in een bijlage bij de beschikking. Deze zijn concreter geformuleerd en meer gespecificeerd. Soms wordt er ook een subsidie met een bandbreedte voor een aantal ingesteld, bijvoor-

beeld dat de subsidie ongewijzigd vastgesteld wordt indien het aantal bezoekers 10% hoger of lager is dan afgesproken.

Onderstaand voorbeeld geeft de prestatieafspraken met Stichting Bibliotheek Duinrand weer. Deze zijn deels SMART-geformuleerd (de bepaling 'samenwerking met lokale partners' is dit bijvoorbeeld niet) en richten zich voornamelijk op output en niet zozeer op effecten.

Prestatieafspraken 2012 Stichting Bibliotheek Duinrand

- *Openstelling 26,5 uur per week waarvan:*
 - *1 avond per week;*
 - *1 dagdeel in het weekend;*
 - *Woensdagmiddag;*
- *24 uur bereikbaar via internet;*
- *Samenwerking met lokale partners, zoals scholen, welzijnsorganisaties en culturele instellingen;*
- *1 x per jaar een klanttevredenheidsonderzoek;*
- *Beschikken over certificaat van Stichting Certificering Openbare Bibliotheek in 2013.*

In het Jaarprogramma Subsidies Welzijn, Sport en Cultuur 2011 wordt slechts incidenteel aandacht besteed aan de doelstelling van de diverse subsidies. De doeltreffendheid van subsidies wordt niet geëvalueerd. Met de grootste lokale subsidieontvanger, Welzijn Hillegom, is een traject gestart om dit te verbeteren. Deze stichting wordt al jaren geëvalueerd op basis van een productbegroting, waarbij een prijs op een product wordt gezet. Dat zegt in feite niets over de doeltreffendheid. Uiteindelijk is het de bedoeling dat de werkwijze wat betreft doeltreffendheid en evaluatie met betrekking tot alle grote instellingen wordt aangepast. Met kleine instellingen (het betreft dan kleine subsidies) worden sinds 1 januari 2012 controleerbare en meetbare afspraken gemaakt (bijvoorbeeld hoeveel uur een speeltuin open moet zijn).

3.5

Vaststelling

De gemeente Hillegom heeft binnen de begroting een bedrag gereserveerd om een accountant de jaarrekening te laten controleren van enkele lokale instellingen die jaarlijkse subsidie ontvangen. Het gaat dan met name om lokale instellingen zoals de Culturele Raad, Muziekschool en Solution. Deze instellingen hebben niet voldoende budget om zelf een accountantscontrole te laten uitvoeren en ontvangen hiervoor ook geen extra subsidie.

Doel van deze controle is inzicht te krijgen in de financiële administratie en financiële positie van een instelling die van de gemeente jaarlijkse subsidie ontvangt. Er worden vanuit deze controles ook boekhoudkundige tips gegeven aan de lokale organisaties, hoe zij het beste hun administratie in kunnen richten. Dat biedt voor beide partijen voordelen. De gemeente krijgt beter inzicht en de organisatie kan beter functioneren.

Uit het dossieronderzoek blijkt dat het voorkomt dat de gemeente een subsidie lager vaststelt dan er is verleend. In één dossier is een bedrag teruggevorderd, omdat uit de afrekening blijkt dat het bedrag niet is ingezet voor het doel waarvoor de subsidie is verleend.

Bij de vaststelling is er aandacht voor de financiële verantwoording en de vraag of de afgesproken inzet van mensen en middelen gerealiseerd is. Deze prestatieafspraken richten zich op het vaststellen van de *output*. Van het vaststellen van de maatschappelijke effecten (*outcome*) is geen sprake.

Effectmeting subsidies: handreiking en best practices

Een subsidie is een beleidsinstrument, waarmee de overheid bepaalde doelen kan verwezenlijken. Uit recent onderzoek van de Algemene Rekenkamer blijkt dat subsidies over het algemeen gebrekkelijk op effectiviteit (kunnen) worden geëvalueerd, bijvoorbeeld omdat er geen toetsbare doelen en prestaties zijn afgesproken. Veel partijen die subsidie verstrekken of ontvangen erkennen dit probleem en willen hier mee aan de slag. De Algemene Rekenkamer heeft voor subsidieverstrekende partijen de *Handreiking Effectevaluatie Subsidies* geschreven. Deze handreiking beschrijft stap voor stap hoe effectevaluatie kunnen worden vormgegeven en ingezet in het proces van subsidieverstrekking.

Zowel vanuit gemeenten als vanuit subsidie ontvangende partijen zijn er best practices aan te wijzen. De gemeente Leeuwarden bijvoorbeeld besteedt in het kader van "Welzijn Nieuwe Stijl" veel aandacht aan actief opdrachtgeverschap en resultaatmeting binnen het welzijnsdomein. Zij gebruiken hiervoor, net als de gemeente Rotterdam, een sociale index. Een ander voorbeeld is welzijnsinstelling Caleidoscoop uit Heerenveen. Deze instelling maakt gebruik van de *social return on investment (SROI)*-methodiek om de effecten en de toegevoegde waarde van haar activiteiten voor haar subsidiegevers inzichtelijk te maken.

3.6 Conclusies

De uitvoering van het subsidiebeleid in de gemeente Hillegom is doelmatig. De doelmatigheid van de subsidieverstrekking is op verschillende manieren geborgd. Er is een overzicht van alle subsidies dat wordt gebruikt om de voortgang van het werkproces te bewaken en te controleren. Er zijn procesbeschrijvingen en de relevante documenten zijn ondergebracht in een digitaal systeem. De gemeente controleert of aan subsidievoorwaarden is voldaan en zet steekproefsgewijs accountantscontrole in op de jaarrekening van lokale instellingen.

De doeltreffendheid van het subsidiebeleid is niet goed vast te stellen. Er is veel aandacht voor het proces van subsidieverstrekking. De gemeente is duidelijk minder ver in het formuleren van SMART-doelstellingen voor het subsidiebeleid en het koppelen van prestatieafspraken aan doelstellingen, hoewel op dit punt wel belangrijke stappen genomen worden. Het zicht op effecten van subsidies ontbreekt.

Sturing

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de sturing door de gemeenteraad op het gebied van subsidies. De gemeenteraad stelt idealiter een kader op, krijgt informatie over de uitvoering, vormt zich een oordeel en oefent invloed uit. De kaderstellende rol voert de raad uit door vaststelling van de Algemene subsidieverordening, de kadernota en de begroting en de beleidsnota's. Via deze instrumenten is de raad in staat vorm te geven aan het subsidiebeleid en invloed uit te oefenen op subsidieverstrekingen. In paragraaf 4.2 wordt beschreven op welke manieren subsidies aandacht krijgen in de gemeenteraad. In paragraaf 4.3 wordt de sturing door de raad geanalyseerd.

4.2 Subsidies in de gemeenteraad

De raad stelt kaders door het vaststellen van de Algemene Subsidie Verordening (ASV). De huidige verordening is in 2010 door de raad vastgesteld en geldig vanaf 1 januari 2011. Daarbij is alleen gediscussieerd over het wel of niet opnemen van een verplichte accountantsverklaring. Raadsleden geven aan dat de raad veel bevoegdheden heeft overgedragen aan het college. Het vaststellen van het totale budget blijft echter voorbehouden aan de raad. Naast de ASV vormt het Jaarprogramma Subsidies Welzijn, Cultuur en Sport een belangrijk kader voor de raad. In dit programma is de verdeling van de jaarlijkse subsidies en waarderingssubsidies opgenomen. Dit programma stelt het college eind juni/begin juli in ontwerp vast. Daarna wordt het ontwerp naar de subsidieaanvragers gestuurd. Tot 1 september mogen zij hun zienswijze kenbaar maken als ze het niet eens zijn met het te verlenen subsidiebedrag. Eind september stelt het college het definitieve jaarprogramma vast. Daarna gaat het ter kennisname naar de raad. De raad stelt vervolgens in november bij de begrotingsraad het budget vast. De raad komt zelden met initiatiefvoorstellen buiten dit programma om. Wel gebeurt het dat de raad over een onderwerp een aparte nota wil, bijvoorbeeld naar aanleiding van de nota Volksgezondheid over het sportbeleid. In Hillegom wordt al drie jaar een nullijn aangehouden. Dat houdt in dat subsidiebedragen niet worden verhoogd en dat er in principe geen inflatiecorrectie plaatsvindt. Controle door de raad vindt vooral plaats middels de begrotingscyclus.

Subsidie raakt verschillende beleidsterreinen. Dit beleid vormt de grondslag voor het verlenen van subsidies. De verschillende beleidsnota's op deze terreinen vormen de inhoudelijke kaders voor dit beleid. De raad stelt deze nota's vast.

De raad mengt zich zelden in concrete subsidies. In 2012 is er wel een motie in de raad geweest over een extra subsidieaanvraag van het Oranjecomité. Deze motie is aangenomen en uitgevoerd.

Raadsleden geven aan dat de raad heeft aangedrongen op het maken van prestatieafspraken met gesubsidieerde instellingen. Daarbij is het lastig om tot de goede criteria te komen. De huidige prestatie-indicatoren hebben niet altijd een toegevoegde waarde in de ogen van sommige raadsleden. Daarbij is het ook van belang (kleine) verenigingen niet te veel te belasten met te veel verantwoordingsverplichtingen. De raad is over het algemeen tevreden over de wijze waarop zij door het college wordt geïnformeerd.

4.3 Conclusie

Met het vaststellen van de Algemene subsidieverordening Hillegom en de begroting verschaft de raad een adequaat kader voor de subsidieverstrekking. In de praktijk geeft de raad beperkt inhoudelijke sturing aan het subsidiebeleid. Het college zit aan het stuur, de raad kijkt mee en stelt het budgettaire kader vast. De raad bemoeit zich zelden met individuele subsidiedossiers. De raad is over het algemeen tevreden over de wijze waarop zij door het college wordt geïnformeerd.

Benchmark

5.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat een vergelijking van het subsidiebeleid en de uitvoering daarvan in de verschillende gemeenten. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste verschillen op een rijtje gezet.

5.2 Omvang subsidies

In de gemeenten Hillegom en Noordwijkerhout bestaat op basis het Jaarprogramma subsidies resp. de Subsidienota een goed overzicht van de omvang van de subsidies. In Lisse staat dit overzicht in de Beleidsregel Maatschappelijke Activiteiten. De onderstaande tabel geeft een overzicht van de totale subsidiebedragen. Het totaalbedrag van Hillegom en Lisse ontloopt elkaar niet veel. Het totaal bedrag in Noordwijkerhout is een kleine twee ton lager. In de tabel is ook het totale subsidiebedrag omgerekend als percentage van de lastenkant van de begroting en omgerekend in euro's per inwoner. In Noordwijkerhout is het aandeel van subsidies in de begroting groter dan in Lisse en Hillegom. Ook in euro's per inwoner geeft Noordwijkerhout iets meer uit aan subsidies dan Hillegom en Lisse. Deze verschillen zijn slechts relatief. In individuele dossiers kunnen zaken weer anders liggen. Als we de subsidie voor de bibliotheek bij voorbeeld voor de drie gemeenten vergelijken, dan blijkt dat Lisse vergeleken met de Hillegom en Noordwijkerhout meer subsidie verstrekt.

	HILLEGOM	NOORDWIJKERHOUT	LISSE
Omvang subsidies 2011	€ 2.242.764	€ 2.053.009	€ 2.241.263,50
Als % begroting (totaal lasten)	4,30%	6,75%	5,76%
€ per inwoner	€ 109	€ 132	€ 98,80
bibliotheek	€ 444.151,-	€ 387.983,-	€ 604.742,00

5.3 Kaders

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de lokale kaders voor het subsidiebeleid in de drie gemeenten. Hillegom en Noordwijkerhout werken met een Algemene Subsidiever-

ordering, Lisse met een Kaderverordeningen uitvoeringsvoorschriften. Hillegom werkte voorheen ook met een Kaderverordering en uitvoeringsvoorschriften. Deze zijn met de invoering van de Algemene subsidieverordening in 2010 vervallen. Subsidies in 2011 zijn nog wel volgens de oude systematiek behandeld. Alle drie gemeenten hebben beleidsregels opgesteld. Voor Hillegom en Noordwijkerhout zijn deze een onderdeel van het Jaarprogramma subsidies, resp. de jaarlijkse subsidienota. Hillegom en Noordwijkerhout werken beide met een jaarlijks subsidienota, waarin beleidsregels, gesubsidieerde instellingen, doelstellingen, budgetten en subsidieplafonds zijn opgenomen.

	HILLEGOM	NOORDWIJKERHOUT	LISSE
Verordening	Algemene subsidieverordening Hillegom (Oude situatie: Kaderverordening)	Algemene Subsidieverordening Noordwijkerhout 2005	Kaderverordening subsidies 2009
Uitvoeringsvoorschriften	(Oude situatie: Uitvoeringsvoorschriften subsidies cultuur, welzijn en sport.)		Uitvoeringsvoorschrift Kaderverordening subsidies 2009
Beleidsregels	Beleidsregels zijn opgenomen in het jaarprogramma subsidies	Beleidsregels zijn opgenomen in Deel II van de subsidienota	Beleidsregel maatschappelijke activiteiten 2011
Subsidienota/jaarprogramma	Jaarprogramma subsidies 2011	Subsidienota 2011	

5.4 Rechtmatigheid: kaders en uitvoering

De kaders in Noordwijkerhout en Lisse bevatten onduidelijkheden en slordigheden. Verder valt op dat in Lisse de verordening en uitvoeringsvoorschriften niet goed op elkaar aansluiten. In Noordwijkerhout bevat de verordening bepalingen over toezicht die niet geëigend zijn voor subsidiebeleid. In Hillegom is de verordening het meest recent aangepast en is aansluiting gezocht bij de modelverordening van de VNG. In Lisse en Noordwijkerhout zijn verbeteringen in de rechtmatigheid van de uitvoering mogelijk. In Lisse gaat het om het in behandeling nemen van te laat ingediende aanvragen. In Noordwijkerhout gaat het om incidentele overschrijding van het subsidieplafond en beslistermijnen.

5.5 Doelstellingen en doeltreffendheid

Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout zetten alle drie subsidies in voor een waaier aan doelstellingen op het gebied van kunst, cultuur, welzijn en maatschappelijke ontwikkeling. Voor alle gemeenten geldt dat beleidsdoelstellingen vaak nog in algemene termen zijn opgesteld. De gemeenten geven aan bezig te zijn met een ontwikkeling naar meer SMART geformuleerde doelstellingen, bijvoorbeeld gekoppeld aan uitvoeringsovereenkomsten en/of prestatiecontracten. Waar er sprake is van kwantitatieve prestatieafspraken zijn deze voornamelijk gericht op *output*. Systematisch inzicht in de maatschappelijke effecten van subsidies

heeft geen van de gemeenten. Hierdoor is in geen van de drie gemeenten de doeltreffendheid van het subsidiebeleid vast te stellen.

5.6 Uitvoering: doelmatigheid

In Hillegom en Noordwijkerhout verloopt de uitvoering doelmatig. In beide gemeenten bestaat een overzicht van alle subsidies dat als kader voor het werkproces functioneert. Bovendien zijn werkprocessen omschreven en vastgelegd en is de controle op deze processen geborgd. In Lisse zijn wat betreft de doelmatigheid verbeteringen mogelijk. In deze gemeente ontbreekt een overzicht van alle verstrekte subsidies op dossierniveau, waardoor mogelijk subsidies of termijnen over het hoofd gezien worden en er geen systematisch inzicht is in de kostendoelmatigheid. Zowel Noordwijkerhout als Lisse beschikt over een checklist voor de afhandeling van subsidies. Dit kan een goed hulpmiddel zijn voor een doelmatige en rechtmatige uitvoering. In Lisse wordt in de praktijk echter weinig gebruik van de checklist gemaakt.

5.7 Sturing

Voor alle drie gemeenten geldt dat de lokale subsidieverordening in combinatie met begroting en jaarrekening belangrijke kaders voor het subsidiebeleid zijn. In Hillegom en Noordwijkerhout is er jaarlijks een vast moment waarop het subsidiebeleid besproken wordt, namelijk bij de behandeling van Jaarprogramma subsidies resp. de Subsidienota. Hiermee verschaffen de raden in Hillegom en Noordwijkerhout een adequaat kader voor het subsidiebeleid. In Lisse is de sturing vanuit de raad meer ad hoc en reactief. Alleen als er signalen zijn dat er iets mis gaat of bij nieuw beleid houdt de raad zich intensiever met het subsidiebeleid bezig.

5.8 Slotbeschouwing

In de onderstaande tabel hebben we de bevindingen voor de drie gemeenten op hoofdlijnen naast elkaar gelegd en van enige afstand bekeken. De tabel laat zien dat er voor alle drie gemeenten onderdelen zijn die meer aandacht verdienen en verbetering behoeven. Voor de gemeente Hillegom zitten deze punten met name in de doeltreffendheid: het formuleren van SMART beleidsdoelstellingen, prestatieafspraken gekoppeld aan beleidsdoelen en het zicht op de maatschappelijke effecten van subsidies. Deze punten gelden ook voor Lisse en Noordwijkerhout. In Noordwijkerhout vraagt bovendien de rechtmatig van de lokale kaders en uitvoering om verbetering. In Lisse is er over de hele linie ruimte voor verbetering.

	HILLEGOM	LISSE	NOORDWIJKERHOUT
Rechtmatigheid lokale kaders	+	-	-
Rechtmatigheid uitvoering	+	-	-
Standaarden voor aanvragen, brieven en beschikkingen	+/-	+/-	+/-
Termijnen worden gehaald	+	-	+
(werkbare) checklist, procedure, aandacht voor interne controle	+	-	+
Totaal overzicht op subsidie	+	+/-	+
SMART beleidsdoelstellingen	-	-	-
Prestatieafspraken gekoppeld aan beleidsdoelen	-	-	-
Zicht op maatschappelijke effecten subsidies	-	-	-
Sturing door de Raad	+/-	-	+/-

Betekenis symbolen:

- + : voldoende kwaliteit/aandacht
- +/- : verbeteringen op onderdelen van het mogelijk
- : onvoldoende kwaliteit/aandacht

Conclusies

6.1 Inleiding

De vorige hoofdstukken bevatten een beschrijving van de kaders en de feitelijke uitvoering van het subsidiebeleid en van de sturing door de gemeenteraad. In dit hoofdstuk wordt (de uitvoering van) het subsidiebeleid eerst in algemene zin beschouwd (paragraaf 5.2). Daarna wordt specifiek ingegaan op de doeltreffendheid (paragraaf 5.3) en doelmatigheid (paragraaf 5.4).

6.2 Rechtmatigheid

Bij rechtmatigheid gaat het om de vraag of de juridische kaders van de gemeente niet strijdig zijn met landelijke regelgeving, om de kwaliteit van de kaders en om de vraag of de uitvoering van het beleid conform de kaders is.

Het subsidiebeleid in de gemeente Hillegom is rechtmatig. In de Algemene subsidieverordening gemeente Hillegom is aansluiting gezocht bij de standaard verordening van de VNG. De verordening is niet strijdig met landelijke regelgeving en zorgt voor een adequaat juridisch kader. De Algemene Subsidieverordening gemeente Hillegom zorgt voor een vereenvoudiging van de regelgeving ten opzichte van de oude situatie, waarin er sprake was van een Kaderverordening en uitvoeringsregels. Voor de subsidies in 2011 zijn er overgangsbepalingen geformuleerd.

De uitvoering van het subsidiebeleid is, voor zover dit onderzoek het heeft kunnen vaststellen, conform de kaders. Hierbij dient de volgende kanttekening geplaatst te worden. Subsidieaanvragen en vaststellingsaanvragen komen af en toe later binnen dan 1 april. Hierbij wordt echter altijd wel om uitstel gevraagd. De gemeente verleent doorgaans uitstel tot 1 mei. Hillegom blijft echter vasthouden aan de datum van 1 april in verband met het tijdspad van het jaarprogramma.

6.3 Doeltreffendheid

Een subsidie is een beleidsinstrument. Het is een middel om een bepaald doel van de beleidsvoerder (mede) te verwezenlijken. De doeltreffendheid van een subsidie is de mate waarin de subsidie bijdraagt aan de verwezenlijking van het doel van de beleidsvoerder. Nu heeft het instrument subsidie in de loop van de tijd een wat veranderende lading gekregen. Het is een financiële bijdrage aan een instelling met een eigen doelstelling en een eigen beleid. In het verleden werden instellingen en organisaties doorgaans gesubsidieerd omdat overheden het werk van de betreffende organisatie belangrijk achtten. Het doel van de beleidsvoerder is dan “organisatie X in staat stellen om zijn eigen doeleinden te verwezenlijken”. De subsidieverlener vertrouwdde er dan op, doorgaans op basis van ervaringen uit het verleden, dat de gesubsidieerde instelling bijdragen aan de maatschappij levert die passen bij de belangen die de beleidsvoerder wil behartigen.

In de afgelopen decennia en zeker de laatste paar jaar heeft deze vorm van input financiering steeds meer plaats gemaakt voor output financiering. De beleidsvoerder stelt de subsidie ter beschikking teneinde bepaalde specifieke prestaties van de te subsidiëren instelling mogelijk te maken. Vaak krijgt een subsidiebeschikking daarmee iets van een contract: in ruil voor de financiering dient de gesubsidieerde instelling bepaalde prestaties te leveren, prestaties die passen in het beleid van subsidiegever. Net zoals in contractrelaties wordt er in subsidiërelaties steeds meer naar gestreefd om vast te stellen of de overeen gekomen prestaties daadwerkelijk zijn geleverd. Het is echter, net zoals in contractrelaties, vaak niet eenvoudig om daadwerkelijk de prestaties en de bijdrage daarvan aan de verwezenlijking van het beleid (outcome) van de subsidiegever vast te stellen. De recente ontwikkeling in de gemeente Hillegom van het werken met prestatieafspraken is hier een voorbeeld van. Deze prestatieafspraken zijn voor een deel SMART-geformuleerd en vooral gericht op de output. Soms bevatten de prestatieafspraken nog erg algemene bepalingen.

Bij de vaststelling van subsidies wordt vooral gekeken naar de *output*; nagegaan wordt of de activiteiten door de subsidieontvanger zijn verricht. Het meten van de *outcome*, de maatschappelijke effecten die instellingen moeten bewerkstelligen, is tot nu toe niet aan de orde geweest. Het is daardoor niet vast te stellen of het subsidiebeleid doeltreffend is. Het vaststellen van de maatschappelijke effecten is dan helemaal onmogelijk.

Het niet kunnen vaststellen van de doeltreffendheid van subsidieverstrekking is geen kwestie die alleen voor de gemeente Hillegom geldt. In algemene zin is er binnen de overheid weinig aandacht voor de doeltreffendheid van allerlei beleidsinterventies. Ook is er nog geen stevige traditie van (effect)evaluatie binnen de overheid. Dit geldt evenzeer en misschien nog wel sterker op gemeentelijk niveau.

De conclusie dat de maatschappelijke effecten en de mate waarin het subsidiebeleid doeltreffend is, niet vastgesteld kunnen worden is niet bedoeld als diskwalificatie van het gemeentelijk beleid. Zij moet eerder gezien worden als een oproep van de rekenkamercommissie voor meer aandacht voor de doeltreffendheid, zeker waar het gaat om gemeentelijk subsidiebeleid.

6.4 Doelmatigheid

Bij doelmatigheid gaat het (in dit geval) om de vraag of subsidies terecht verstrekt worden of dat de uitgaven op dit punt lager hadden kunnen zijn voor de gemeente. Ook de interne doelmatigheid, oftewel is er sprake van een efficiënt werkproces binnen de gemeente, is hierbij van belang.

Het werkproces van de gemeente Hillegom steekt doelmatig in elkaar. Het Jaarprogramma Subsidies Welzijn, Cultuur en Sport zorgt voor een vast kader van waaruit het proces van verlening en vaststelling is ingericht. Er is een overzicht beschikbaar met daarop alle subsidies die zijn verleend in een jaar. De gemeente maakt gebruik van gestandaardiseerde aanvraagformulieren en de werkprocessen zijn vastgelegd en omschreven. Door de gemeente wordt getoetst of de afgesproken prestaties zijn geleverd. Bij kleinere subsidies vindt deze controle vanuit doelmatigheidsoverwegingen steekproefsgewijs plaats.

Indien daar aanleiding toe bestaat worden subsidies lager vastgesteld dan oorspronkelijk verleend. Ook komt het voor dat de gemeente een subsidierelatie beëindigd omdat de gesubsidieerde instelling niet voldoende bijdraagt aan de realisatie van het doel waarvoor subsidie is verleend.

6.5 Sturing

De raad stelt kaders met het vaststellen van de algemene subsidieverordening en met het vaststellen van de begroting. De raad heeft geen inhoudelijke opdracht aan het college geformuleerd, waarin de raad het college verzoekt nadere invulling te geven aan de inhoudelijke richting die de raad kiest. De vraag 'waar wil de raad naar toe met het subsidiebeleid?' is een andere vraag dan 'wat vindt de raad van de collegevoorstellen over subsidiebeleid?' In de praktijk gaat het in Hillegom om de tweede vraag. Met andere woorden: inhoudelijk zit het college aan het stuur en reageert de raad op voorstellen van het college. Deze praktijk is niet de enige die mogelijk is. De raad kan inhoudelijke kaders bepalen, door aan te geven wat de achterliggende doelstellingen van het subsidiebeleid dienen te zijn en waar prioriteiten liggen. Het college kan aan de hand van deze opdracht nadere invulling geven aan het subsidiebeleid en de raad uitgewerkte voorstellen doen.

De raad heeft een controlerende taak. In dit kader dient zij in staat te worden gesteld om achteraf op hoofdlijnen de uitvoering van het subsidiebeleid te controleren. Op individuele subsidiedossiers gaat de raad er van uit dat het college zorgt voor een adequate controle op rechtmatigheid en het nakomen van gemaakte prestatieafspraken. De controlerende taak van de raad beperkt zich voornamelijk tot de vraag of het college binnen het vastgestelde kader (ASV, begroting en Jaarprogramma Subsidies Welzijn, Sport en Cultuur, beleidsnota's) is gebleven.

Aanbevelingen

7.1 Maak de doeltreffendheid van subsidies inzichtelijk.

Zorg voor SMART geformuleerde doelstellingen in de relevante beleidsstukken die ten grondslag liggen aan het subsidiebeleid. Formuleer doelstellingen niet alleen in termen van verwachte inzet van mensen en middelen van de gesubsidieerde instelling (output), maar waar mogelijk ook in termen van beoogde maatschappelijke effecten (outcome). Een voorbeeld van een doelstelling in termen van output is: de welzijnsinstelling verzorgt x uur maatschappelijke ondersteuning. Een voorbeeld van een doelstelling in termen van outcome is: het aantal vereenzaamde ouderen neemt in 2013 ten opzichte van 2012 met 50% af.

7.2 Blijf aandacht besteden aan de doelmatigheid van subsidies.

Neem SMART geformuleerde doelstellingen op in subsidiebeschikkingen. Koppel deze aan prestatieafspraken en controleer hierop bij de vaststelling van de subsidie.

7.3 De gemeenteraad kan zijn kaderstellende taak met betrekking tot het subsidiebeleid versterken door haar opdracht aan het college scherper te formuleren.

Dit kan door aan te geven wat de achterliggende doelstellingen van het subsidiebeleid dienen te zijn en waar de prioriteiten liggen. Het college kan aan de hand van deze opdracht nadere invulling geven aan het subsidiebeleid en de raad uitgewerkte voorstellen doen.

7.4 De gemeenten Hillegom, Noordwijkerhout en Lisse in het bijzonder kunnen van elkaar en van lessen die elders getrokken zijn (bijvoorbeeld via de VNG) leren als het gaat om de vormgeving en uitvoering van subsidiebeleid.

Dit kan door elkaar op ambtelijk en bestuurlijk niveau (meer) op te zoeken, ervaringen uit te wisselen en 'best practices' over te nemen.

Rekenkamercommissie Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout
Postbus 200
2160 AE LISSE

Ons kenmerk : Z-12-12414\1.2. Post Uit\28303

Datum : 12 FEB. 2013

Onderwerp : bestuurlijke reactie rekenkamerrapport subsidies in Hillegom

Geachte leden van de rekenkamer,

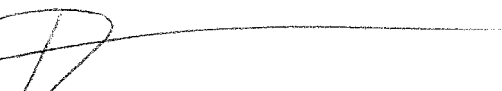
Op 21 januari ontvingen wij het rekenkamerrapport subsidies in Hillegom. U geeft ons de gelegenheid tot en met 18 februari om hierop onze bestuurlijke reactie te geven. Met deze brief geven wij u deze reactie.

Wij hebben kennis genomen van het rapport en in het bijzonder van de bevindingen en aanbevelingen die u daarin doet. Het rapport biedt naar onze mening een goede kijk op ons subsidiebeleid. Aan de doeltreffendheid van ons subsidiebeleid werken wij. In 2011 zijn we begonnen met het maken van prestatieafspraken met organisaties die jaarlijkse subsidie van ons ontvangen. De komende tijd richten wij ons op het SMART formuleren van onze beleidsdoelstellingen en het formuleren van de te bereiken maatschappelijke effecten door gesubsidieerde instellingen.

U doet 4 aanbevelingen. In deze aanbevelingen kunnen wij ons vinden. Het is uiteraard aan de gemeenteraad om te bepalen of hij zijn kaderstellende taak met betrekking tot het subsidiebeleid wil versterken.

Hebt u vragen naar aanleiding van deze brief? Neemt u dan gerust contact met mij op. Ik ben bereikbaar op telefoonnummer (0252) 537 214 of per e-mail op d.stijger@hillegom.nl.

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders

Diana Stijger
Medewerker team Maatschappij

Nawoord rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie heeft met tevredenheid kennis genomen van de reactie van het college.

Bijlage 1: bestudeerde dossiers

SOORT SUBSIDIES	DOSSIER	BEDRAG VERLEEND (AANGEVRAAGD)	OUDERENBELEID
Eenmalige subsidie	InitiatiefRijk Hillegom Intocht Sinterklaas	€ 2600 (idem)	nee
	Samenloop voor Hoop	€ 2500 (€ 7000)	nee
	Cursus dode hoek voor senioren	€ 486 (€ 676)	ja
Budgetsubsidie (jaarlijkse subsidie)	Stichting Welzijn Hillegom	€ 576.606 (idem)	deels
	Valent Vrijwillige Thuishulp	€ 16.707 (idem)	nee
	Stichting Bibliotheek Duinrand	€ 444.151 (€ 446.558)	nee
Waarderingssubsidie	ANBO	€ 2597 (idem)	ja
	Vereniging van Senioren KBO Hillegom	€ 2876 (idem)	ja

Bijlage 2: checklist dossierstudie

1. Algemeen

GEGEVENS DOSSIER	
Naam subsidieaanvrager	
Afdeling	
Subsidiesoort	☐ Productsubsidie ☐ Waarderingssubsidie ☐ Exploitatiesubsidie ☐ Incidentele subsidie ☐ Budgetsubsidie ☐ Prestatiesubsidie
Beleidsonderwerp	☐ Ouderen ☐ Kunst & cultuur ☐ Jeugd ☐ Evenementen ☐ Welzijn
Subsidiebedrag aanvraag	€
Subsidiebedrag verlening	€
Subsidiebedrag vaststelling	€
Is een standaardformulier gebruikt voor aanvraag?	☐ Ja ☐ Nee
Bijzonderheden	

2. Rechtmatigheid

TERMIJNEN VAN AANVRAAG EN VERLENING	
SUBSIDIEVERLENING	
Datum aanvraag	
Aanvraag tijdig ingediend	☐ Ja ☐ Nee, niet in behandeling genomen ☐ Nee, toch in behandeling genomen omdat ...
<i>Eisen nader in te vullen op basis van verordening en regeling van de specifieke gemeente</i>	
Datum subsidieverlening	
Beschikking is tijdig gegeven	☐ Ja ☐ Nee ☐ Nee, maar hiervan is tijdig melding bij de aanvrager gedaan
<i>Indien te laat besluit: reden termijnoverschrijding</i>	
<i>Indien te laat besluit: duur termijnoverschrijding</i>	
SUBSIDIEVASTSTELLING	
Datum aanvraag subsidievaststelling	
Aanvraag subsidievaststelling tijdig ingediend	☐ Ja

	☐ Nee, niet in behandeling genomen ☐ Nee, toch in behandeling genomen omdat ...
Datum subsidievaststelling	
Subsidievaststellingsbeschikking is tijdig gegeven	☐ Ja ☐ Nee ☐ Nee, maar hiervan is tijdig melding bij de aanvrager gedaan
<i>Indien te laat besluit: reden termijnoverschrijding</i>	
<i>Indien te laat besluit: duur termijnoverschrijding</i>	

VOLLEDIGHEID VAN AANVRAAG	
De subsidieaanvrager heeft bij de subsidieaanvraag alle benodigde stukken ingediend.	<i>Eisen nader in te vullen op basis van verordening en regeling van de specifieke gemeente</i>
<i>Indien niet alle benodigde stukken ingediend zijn, wat waren de ontbrekende stukken</i>	
<i>Indien niet alle benodigde stukken ingediend</i>	☐ Er is gevraagd om aanvulling van de gegevens ☐ De aanvrager heeft de gegevens desgevraagd aangevuld
Bijzonderheden	

PROCEDURES	
De subsidieverstrekking is gebaseerd op een wettelijke grondslag	☐ Ja ☐ Nee
Het subsidieplafond wordt niet overschreden.	☐ Ja ☐ Nee
Het besluit tot subsidieverlening is genomen door het bevoegde bestuursorgaan om grond van een geldig mandaat	☐ Ja ☐ Nee
Het besluit tot subsidievaststelling is genomen door het bevoegde bestuursorgaan om grond van een geldig mandaat	☐ Ja ☐ Nee
De ondertekenaar van het besluit tot verlening is gemandateerd	☐ Ja ☐ Nee
De ondertekenaar van het besluit tot vaststelling is gemandateerd	☐ Ja ☐ Nee

3. Verlening

FORMELE VEREISTEN	
Wordt concreet aangegeven welke activiteiten moeten worden verricht of welke prestaties moeten worden geleverd?	
Wordt het bedrag, en hoe het bedrag wordt bepaald, weergegeven?	

De vaststelling vindt tegelijk plaats met de verlening	☐ Ja
	☐ Nee
Bijzonderheden	

ASPECTEN VAN DOELMATIGHEID EN DOELTREFFENDHEID SUBSIDIEVERLENING	
Zijn er meetbare (SMART geformuleerde) prestatieafspraken gemaakt?	
Is in de beschikking tot subsidieverlening opgenomen welk doel met de subsidieverlening wordt beoogd?	
Is er een koppeling gelegd tussen de (concrete) subsidieafspraken en –voorwaarden en de (algemene) beleidsdoelen	
Is aan de subsidieverlening een (uitvoerings)overeenkomst verbonden?	
Bijzonderheden	

4. Vaststelling

FORMELE VEREISTEN	
De aanvraag tot vaststelling is volledig?	<i>Eisen nader in te vullen op basis van verordening en regeling van de specifieke gemeente</i>
<i>Indien niet alle benodigde stukken ingediend zijn, wat waren de ontbrekende stukken</i>	
<i>Indien niet alle benodigde stukken ingediend</i>	☐ Er is gevraagd om aanvulling van de gegevens ☐ De aanvrager heeft de gegevens desgevraagd aangevuld
Inhoud beslissing	☐ Vaststelling conform verlening ☐ Lagere vaststelling ☐ anders, namelijk ...
Is de subsidie vaststelling goed gemotiveerd door de gemeente? <i>(Waarom is dit bedrag vastgesteld?)</i>	☐ Ja ☐ Nee
Bijzonderheden	

ASPECTEN VAN DOELMATIGHEID EN DOELTREFFENDHEID	
Geeft de aanvraag voor subsidie vaststelling inzicht in de uitgevoerde activiteiten?	☐ Ja, gedetailleerd ☐ Ja, op hoofdlijnen ☐ Nauwelijks ☐ Nee
Geeft de aanvraag tot subsidie vaststelling inzicht in de mate waarin de met de subsidie beoogde doelen zijn bereikt?	☐ Ja, gedetailleerd ☐ Ja, op hoofdlijnen ☐ Nauwelijks ☐ Nee
Geeft de aanvraag tot subsidie vaststelling inzicht in de besteding van de middelen door de subsidieontvanger?	☐ Ja, gedetailleerd ☐ Ja, op hoofdlijnen ☐ Nauwelijks

	☐ Nee
Wordt bij het beoordelen van de aanvraag tot subsidievaststelling gecontroleerd of aan de bij de subsidieverlening vastgestelde verplichtingen is voldaan?	☐ Ja ☐ Nee ☐ Onbekend
Als de activiteiten waarvoor subsidie is verleend niet worden uitgevoerd, dan wordt de subsidie ... :	☐ Niet vastgesteld ☐ Vastgesteld ☐ Gedeeltelijk vastgesteld ☐ Het is niet bekend of activiteiten uitgevoerd zijn
Vindt er, indien het gaat om een structurele, meerjarige subsidie, een evaluatie plaats?	☐ Ja ☐ Nee ☐ Onbekend
Wordt in de subsidievaststelling een link gelegd tussen de prestatieafspraken en de realisatie daarvan?	☐ Ja ☐ Nee ☐ Onbekend
Bijzonderheden	

6. Overig

Heeft de aanvrager in het kader van de subsidie overleg gehad met de gemeente?	☐ Nee ☐ Onbekend ☐ Met het ambtelijk apparaat ☐ Met het college ☐ Met de raad
<i>Zo ja, waarover</i>	☐ Prestatieafspraken ☐ Tussentijdse informatie delen ☐ Anders, namelijk
Is hiervan een verslag opgenomen in het dossier?	☐ Ja ☐ Nee
Bijzonderheden	